

โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลาม ในประเทศไทย

สำนักจุฬาราชมนตรี

ศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามแห่งชาติ
เฉลิมพระเกียรติ

مجلس الشورى الاسلامي
SHEIKHUL ISLAM OFFICE
Sheikhul Islam Office Building

ประกาศจุฬาราชมนตรี เรื่อง กำหนดวันที่ ๑ ของเดือนยะมาดีลอาเคร ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖

ตามที่ได้ประกาศให้พี่น้องชาวไทยมุสลิมทั่วประเทศดูดวงจันทร์
เพื่อกำหนดวันที่ ๑ ของเดือนยะมาดีลอาเคร ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ในวันจันทร์ที่
๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลาหลังดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า นั้น ปรากฏว่า
มีผู้เห็นดวงจันทร์

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่า วันที่ ๑ ของเดือนยะมาดีลอาเคร
ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ตรงกับวันอังคารที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

นายอรุณ บุญชม
จุฬาราชมนตรี

“มีผู้พบเห็นดวงจันทร์”

การสังเกตดวงจันทร์ ด้วยตาเปล่า อาจทำให้เกิด

“Humens Error”

โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลามในประเทศไทย

Pain Point

1. การปฏิบัติศาสนกิจและวิถีดำเนินชีวิตของชาวมุสลิมในประเทศไทย เช่น การกำหนดเวลาละหมาด ทศกัณฐ์ อีลา ยังไม่เกิดความแม่นยำและเที่ยงตรง เนื่องจากใช้หลักการสังเกตดวงจันทร์ด้วยตาเปล่า

2. ในประเทศไทยมีภูมิปัญญาด้านดาราศาสตร์อิสลามกระจายอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างมาก แต่ยังไม่มีการรวบรวมเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์

3. มีบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีองค์ความรู้ด้านดาราศาสตร์อิสลามไม่เพียงพอ

Solution

1. การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์ร่วมกับหลักการทางศาสนา เพื่อให้เกิดความแม่นยำในการปฏิบัติศาสนกิจและดำเนินชีวิตประจำวันของชาวมุสลิม
2. การสำรวจ รวบรวม และจัดทำฐานข้อมูลด้านดาราศาสตร์อิสลามท้องถิ่น เพื่อการใช้ประโยชน์
3. การพัฒนาหลักสูตรด้านดาราศาสตร์อิสลาม เพื่อเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้ (สร้างคนรุ่นใหม่)

โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านดาราศาสตร์อิสลามในประเทศไทย

กิจกรรมที่ 1

- การพัฒนาหลักสูตรดาราศาสตร์อิสลาม
- Train the Trainer
 - กลุ่มเป้าหมายที่ 1 : บุคลากร/เจ้าหน้าที่ของ สดร.
 - กลุ่มเป้าหมายที่ 2 : ครู/อาจารย์/ผู้นำชุมชน
 - กลุ่มเป้าหมายที่ 3 : นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา

กิจกรรมที่ 4

กิจกรรมเผยแพร่และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ดาราศาสตร์อิสลาม

- การจัดเสวนาและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลาม
- การเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้สู่สังคมผ่านสื่อดิจิทัล

Concept Idea

พื้นที่ดำเนินการ
5 จังหวัดภาคใต้ชายแดน
สงขลา สตูล ปัตตานี
ยะลา นราธิวาส

กิจกรรมที่ 2

- การศึกษาองค์ความรู้ด้านดาราศาสตร์อิสลามจากภูมิปัญญาดั้งเดิม และจัดทำฐานข้อมูล

กิจกรรมที่ 3

- การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลาม
 - เว็บไซต์บอกเวลาละหมาดอัจฉริยะสำหรับชุมชนมุสลิมในประเทศไทย

BUSINESS MODEL CANVAS

โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลามในประเทศไทย

Key Partners

สถาบันอุดมศึกษา

- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
- มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม

ประจำจังหวัด (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา สตูล)

องค์กรศาสนา ผู้นำศาสนา และมัสยิด

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Key Activities

- การสร้างต้นแบบเทคโนโลยี/นวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลาม
- การสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำฐานข้อมูลด้านดาราศาสตร์อิสลามดั้งเดิม
- การพัฒนาหลักสูตรดาราศาสตร์อิสลาม
- การจัดกิจกรรมเผยแพร่ อบรม และนิทรรศการ

Key Resources

- ผู้เชี่ยวชาญด้านดาราศาสตร์และอิสลามศึกษา
- นักวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
- ข้อมูลดาราศาสตร์อิสลามดั้งเดิมและเทคโนโลยีดาราศาสตร์สากล

Value Propositions

- หลักสูตรดาราศาสตร์อิสลามที่ทันสมัยและมีมาตรฐานวิชาการ
- ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดาราศาสตร์อิสลาม
- เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น ปฏิทินดาราศาสตร์อิสลาม เว็บไซต์บอกเวลาละหมาด
- ความแม่นยำในการกำหนดเวลาละหมาด อีลาล และวันสำคัญทางศาสนา โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์

Customer Relationship

- การฝึกอบรมหลักสูตรในพื้นที่ 5 จังหวัด และพื้นที่อื่นๆ ที่มีความสนใจ
- การมีส่วนร่วมผ่านเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

Channel

- เว็บไซต์เพื่อการใช้งานและเข้าถึงข้อมูล
- เครือข่ายมัสยิด โรงเรียน และองค์กรศาสนาอิสลามทั่วประเทศ
- การจัดกิจกรรมเสวนา เวทีแลกเปลี่ยน และนิทรรศการ
- สื่อดิจิทัล เช่น YouTube, Facebook, Tiktok และเว็บไซต์หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

Customer Segments

- บุคลากรและเจ้าหน้าที่จากสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ
- ครู อาจารย์ ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชนมุสลิม
- หน่วยงานภาครัฐและเอกชนด้านศาสนา วิทยาศาสตร์ และการศึกษา
- มัสยิดและสถาบันศาสนาอิสลามทั่วประเทศ
- บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา
 - มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
 - มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Cost Structure

- ค่าพัฒนาและทดสอบหลักสูตร
- ค่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย
- ค่าการจัดกิจกรรม นิทรรศการ และอบรม
- ค่าการบริหารจัดการและประชาสัมพันธ์

Revenue Stream

- การสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนด้านศาสนา
- รายได้จากการจำหน่ายอุปกรณ์ทางดาราศาสตร์ เช่น แผนที่ดาว Model โลกและดวงจันทร์ เป็นต้น

โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลามในประเทศไทย

Impact Pathway

ปัจจัยนำเข้า (Input)

- งบประมาณการวิจัย : 3,500,000 บาท
- คณะผู้วิจัยประกอบด้วย :
 - สำนักงานปลัดกระทรวง อว.
 - บุคลากรระดับอุดมศึกษา
 รศ.ดร.อารีเพ็ญ รัตติศาสน์ อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
 รศ.ดร.นิเวติ๊ะ หะยีวามิง อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
 ผศ.ดร.นารีมีส เจาะและ อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
 - บุคลากรสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
 ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ นายธีรยุทธ ลอยลิบ หัวหน้าหอดูดาวเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ พระชนมพรรษา สงขลา นายรอยาลี มามะ เจ้าหน้าที่สารสนเทศดาราศาสตร์
- องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง
 - หลักศาสนาอิสลาม
 - องค์ความรู้ด้านดาราศาสตร์อิสลามดั้งเดิมและดาราศาสตร์สากล
 - องค์ความรู้ด้านกระบวนการจัดทำหลักสูตร

ผลผลิต (Output)

- หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดาราศาสตร์อิสลาม: 2 หลักสูตร
- ฐานข้อมูลองค์ความรู้ จากภูมิปัญญาดั้งเดิม: 1 ฐานข้อมูล
- ต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรม : 1 เทคโนโลยี/นวัตกรรม (ปฏิทินดาราศาสตร์อิสลาม เว็บไซต์บอกเวลาละหมาด)
- จำนวนคนที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ : 1,500 คน

ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1st User**
 กลุ่มบุคลากรผู้มีหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน (เจ้าหน้าที่ สดร. / ครู / อาจารย์ / ผู้นำชุมชน)
 การนำหลักสูตรด้านดาราศาสตร์อิสลามที่ได้จากการวิจัยไปถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมวิชาชีพและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ
- 2st User**
 องค์กรศาสนาอิสลาม (สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา สตูล))
 การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์ไปใช้ในการกำหนดแนวทาง/หลักปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนา ทำให้เกิดการตัดสินใจบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น
- 3st User**
 นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา และชุมชนมุสลิม และประชาชนทั่วไป
 การนำข้อมูลองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านดาราศาสตร์อิสลามไปใช้ประโยชน์ ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติศาสนกิจและดำเนินชีวิตประจำวัน

ผลกระทบ (Impact)

- ผลกระทบทางสังคม
 - การรวบรวมองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับชุมชน
 - การบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ร่วมกับหลักศาสนาอิสลาม ในพื้นที่ 5 จังหวัด
- ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
 - การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรม ภายใต้การบริหารจัดการโครงการฯ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้สนใจในพื้นที่

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม

ปี 2568

พ.ค.

มิ.ย.

ก.ค.

ส.ค.

ก.ย.

ต.ค.

พ.ย.

ธ.ค.

1. การพัฒนาหลักสูตรด้านดาราศาสตร์อิสลาม

2. การศึกษาองค์ความรู้ด้านดาราศาสตร์อิสลามจาก
ภูมิปัญญาดั้งเดิม และจัดทำฐานข้อมูล

3. การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับดาราศาสตร์อิสลาม
(เว็บไซต์บอกเวลาละหมาดอัจฉริยะสำหรับชุมชน
มุสลิมในประเทศไทย)

4. การฝึกอบรมหลักสูตรฯ ในพื้นที่ 5 จังหวัด และพื้นที่อื่น ๆ
ที่มีความสนใจ

5. การเผยแพร่ความรู้ด้านดาราศาสตร์อิสลาม

6. การติดตาม/ประเมินผล/สรุปผลและจัดทำ
รายงานผลการดำเนินงานโครงการ

ผลการดำเนินงาน

การพัฒนาหลักสูตร ด้านดาราศาสตร์อิสลาม

One-Day Islamic Astronomy Course
for Students and General Audiences

หลักสูตรขั้นพื้นฐาน อบรมระยะสั้น 1 วัน

8 ชั่วโมง แบ่งเป็น:

ภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

การฝึกอบรมหลักสูตร Advanced Islamic Astronomy Course

one-day trip 5 จังหวัดเป้าหมาย จังหวัดละ 3 โรงเรียน

Advanced Islamic Astronomy Course
for Students, Educational Personnel
and Religious Leaders

หลักสูตรขั้นสูง อบรมระยะ 3 วัน 2 คืน

24 ชั่วโมง แบ่งเป็น ภาคทฤษฎี 16 ชั่วโมง

และภาคปฏิบัติ 8 ชั่วโมง

26 - 28 ก.ค. 68

Train the Trainer 100 คน

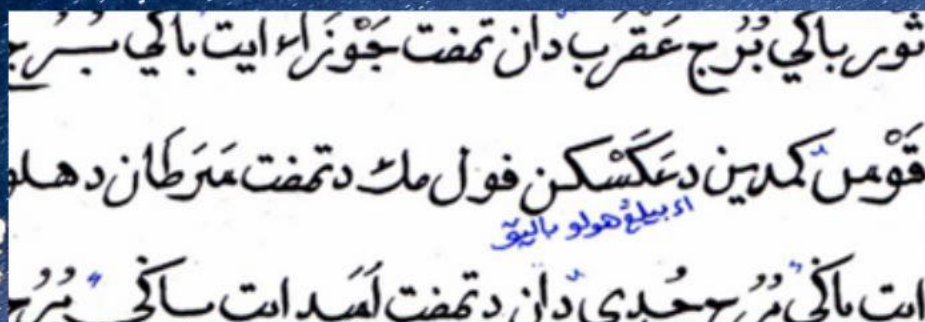

ผลการดำเนินงาน

การศึกษาองค์ความรู้ ด้านดาราศาสตร์อิสลามจากภูมิปัญญาดั้งเดิม และจัดทำฐานข้อมูล

อยู่ระหว่างรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญา
ดาราศาสตร์อิสลามจากแหล่งต่าง ๆ
ในประเทศไทย

พื้นที่ศึกษา

01

จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา สตูล) และพื้นที่อื่นที่มีชุมชนมุสลิมเข้มแข็ง เช่น นครศรีธรรมราช กระบี่ และกรุงเทพมหานคร

รูปแบบของข้อมูล

03

เว็บไซต์, เอกสาร PDF, ภาพถ่าย, บทสัมภาษณ์, บทความ

เนื้อหาที่เก็บรวบรวม

02

ตำราดาราศาสตร์อิสลาม องค์ความรู้เกี่ยวกับการสังเกตจันทร์เสี้ยว การคำนวณทางดาราศาสตร์ ปฏิทินฮิจเราะห์ เครื่องมือทางดาราศาสตร์ อิสลาม

การจัดทำฐานข้อมูล

04

ออกแบบระบบฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงและสืบค้นได้ง่าย

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมเผยแพร่และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ดาราศาสตร์อิสลาม

กำหนดจัดกิจกรรม วันที่ 13 ส.ค. 68
อยู่ระหว่างดำเนินงาน

BIG IDEA

"ท้องฟ้าเล่าเรื่อง เราเขียนเวลา"

STARS TELL STORIES, WE WRITE TIME

ดวงดาว | ดาราศาสตร์ | ปฏิทินหะยีสุหลง

ZONE 1: "ดวงดาวในท้องฟ้า"

ZONE 2: "ดาราศาสตร์ในชีวิตประจำวัน"

ZONE 3: "ปฏิทินหะยีสุหลง"

EXHIBITION EXPERIENCE

นิทรรศการ "จากดวงดาวสู่ภูมิปัญญา: การเดินทางค้นพบปฏิทินหะยีสุหลง"

ZONE 1: "ดวงดาวในท้องฟ้า"

เนื้อหาหลัก

- ดวงดาวที่มองเห็นได้ ด้วยตาเปล่า
- กลุ่มดาวและสัญลักษณ์ ในวัฒนธรรมต่างๆ
- การเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์
- ปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ สุริยุปราคา จันทรุปราคา
- ดาวนำทาง และการใช้ดาวในการเดินทาง

WONDER (ความอัศจรรย์)

ZONE 2: "ดาราศาสตร์ในชีวิตประจำวัน"

เนื้อหาหลัก

- การกำหนดทิศทาง จากดวงดาว
- การหาทิศบัสต์ ด้วยดาราศาสตร์อิสลาม
- การคำนวณเวลาละหมาด จากตำแหน่งดวงอาทิตย์
- เครื่องมือดาราศาสตร์โบราณ นาฬิกาแสงแดด
- การเดินเรือ และการค้าขายโบราณ

KNOWLEDGE (ความรู้)

ZONE 3: "ปฏิทินหะยีสุหลง"

เนื้อหาหลัก

- ปฏิทินหะยีสุหลงคืออะไร และทำไมถึงไป
- วิธีการอ่าน การใช้งานจริง

WISDOM (ภูมิปัญญา)

ACTIVITIES

- นิทรรศการ "**จากดวงดาวสู่ภูมิปัญญา: การเดินทางค้นพบปฏิทินหะยีสุหลง**"
- WORKSHOP "**วิธีอ่านปฏิทินเวลาละหมาดของหะยีสุหลง**"
- TALK "**ดวงดาว ดาราศาสตร์ อิสลาม ปฏิทินหะยีสุหลง**"
- **CHEF TABLE** BY ลูกเหริยาง
- กิจกรรมบันเทิงบนเวที **ป็นจักซีละ , อนาคต TAKWEEN HAJI SULONG , อนาคตเด็กๆ**

ผลการดำเนินงาน

การพัฒนา Application / เว็บไซต์บอกเวลาละหมาดอัจริยะ สำหรับชุมชนมุสลิมในประเทศไทย

ออกแบบคุณลักษณะและฟีเจอร์หลัก ของเว็บไซต์

ส่วนแสดงเวลาละหมาด (Prayer Times Section)

- เวลาละหมาดรายวัน 5 เวลา (Fajr, Dhuhr, Asr, Maghrib, Isha)
- เวลาซุหุร (Suhoor) และอิฟตาร์ (Iftar) ในช่วงรอมฎอน
- เวลาอาทิตย์ขึ้น (Sunrise)
- นาฬิกาติจิลนับถอยหลัง (Countdown to next prayer)
- เลือกนิกาย (Shafi'i, Hanafi) และเลือกสูตรคำนวณได้ (Muslim World League, Umm al-Qura, Egyptian General Authority) โดยค่า Default จะเป็นไปตามข้อตกลงของนักดาราศาสตร์อิสลามในประเทศไทย

ปฏิทินอิสลาม (Hijri Calendar Integration)

- แสดงวันที่อิสลาม
- สลับดูวันล่วงหน้า/ย้อนหลังได้
- สามารถปรับวันอิฮเราะห์ได้ตามประกาศสำนักจุฬาราชมนตรี

ระบุตำแหน่งอัตโนมัติ (Geolocation Detection)

- ใช้ GPS หรือตำแหน่งจากเบราว์เซอร์
- เลือก เขตเวลา / เมือง / จังหวัด หรือเลือกตำแหน่งด้วยตนเองได้
- รองรับการปักทุ๊กจังหวัดในประเทศไทย
- การคำนวณทิศกิบลิตสำหรับปักทุ๊ก

การออกแบบ UI/UX

- Responsive Design (เหมาะกับทุกอุปกรณ์)
- ธีมเลือกได้หลากหลาย (โหมดกลางวัน กับ โหมดกลางคืน)
- รองรับการภาษาไทยและอังกฤษ

ระบบแจ้งเตือน (Notification System)

- แจ้งเตือนก่อนเวลาละหมาด (Desktop/Mobile/Email)
- เปิด-ปิดการแจ้งเตือนได้
- เสียงอาซานเมื่อถึงเวลาละหมาด

Q & A